

Νεοελληνική Γλώσσα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Η ειρήνη δεν είναι φυσική κατάσταση [Οικοδομείται παντού και κάθε στιγμή]

Σε πολλές χώρες της Ευρώπης, οι άνθρωποι που είναι κάτω από 50 χρόνων δε γνώρισαν τον πόλεμο στον τόπο τους. Από την ώρα που γεννήθηκαν, κάθε πρωί, όταν ξυπνάνε, είναι ειρήνη. Τους φαίνεται φυσικό να ζουν μέσα στην ειρήνη.[...]

Για να διατηρείται η ειρήνη, είναι σπουδαίο να ξέρουμε πως η ειρήνη δεν είναι κάτι εντελώς φυσικό. Όμως, οι άνθρωποι αυτό το θυμούνται δύσκολα. Μπαίνοντας κάποιος σ' ένα κατάστημα λέει «καλημέρα», δε βροντάει την πόρτα όταν έρχεται ένας άλλος από πίσω του και όταν τον εξυπηρετήσουν, λέει «ευχαριστώ». Είναι ένας ευγενικός κύριος. Αυτή η συμπεριφορά είναι έμφυτη; Όχι. Όταν ήταν παιδί, δεν ήταν ευγενικός από φυσικού του. Τους κανόνες της ευγένειας τους έμαθε.[...]

Με την ειρήνη συμβαίνει το ίδιο. Είναι θέμα ανατροφής. Δεν είναι πάντα εύκολο, γιατί πρέπει να σεβόμαστε τους κανόνες, να μάθουμε ν' ακολουθούμε το νόμο, να μάθουμε να μη χρησιμοποιούμε τη φυσική μας δύναμη. Οι άνθρωποι διαπιστώνουν μόνον αργότερα πως έτσι είναι καλύτερα, γιατί, όσο έχουν ειρήνη, ζούνε πιο ευχάριστα παρά αν κάνανε πόλεμο.[...]

Πολλοί άνθρωποι ξέρουν ότι η ειρήνη δεν αποκαθίσταται μια και καλή και πάντα. Γι αυτό σκέφτονται όλα όσα πρέπει να γίνουν για να στεριώσει και να μην ζαναυρίσει ο πόλεμος. Η ειρήνη μπορεί να οικοδομείται παντού και κάθε στιγμή. Όταν μελετούμε την ιστορία του κόσμου, όταν συζητάμε μ' αυτούς που έχουν διαφορετικές αντιλήψεις, όταν αντιδρούμε μπροστά στις αδικίες, χτίζουμε την ειρήνη.

Στο σχολείο οι μεγάλοι μαθητές βασανίζουν τους μικρούς, τα πρωτάκια. Ένας μαθητής πηγαίνει στο διευθυντή και του ζητάει να σταματήσει αυτή την κατάσταση. Ο διευθυντής αυτός, που δεν αδιαφορεί για ό,τι γίνεται γύρω του, που αντιδράει και προσπαθεί να δώσει τέλος στα βάσανα των μικρών, δουλεύει για την ειρήνη. Ο διευθυντής βρίσκει αυτούς που δέρνουν τους μικρούς, τους τιμωρεί και τους εξηγεί γιατί τους τιμωρεί. Κι αυτός δουλεύει για την ειρήνη.

Σε μια εφημερίδα δημοσιεύεται ένα άρθρο που προτείνει ν' απαγορευτεί η είσοδος στους κινηματογράφους σ' αυτούς που είναι ξένοι. Χιλιάδες άνθρωποι αντιδρούν και γράφουν άρθρα για να εξηγήσουν ότι δε συμφωνούν μ' αυτή την πρόταση: Αυτοί βοηθούν να επικρατεί ειρήνη. [...]

Στα σχολεία οι καθηγητές διδάσκουν την ιστορία. Προσπαθούν, μαζί με τους μαθητές, να καταλάβουν γιατί ξεσπάνε πόλεμοι. Μα και όλος ο κόσμος αναρωτιέται: Τι πρέπει να κάνουν για να μην επαναληφθεί; Έτσι οικοδομούν την ειρήνη.

Περ. «Ερευνητές», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2003

Β΄. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Στο κείμενο αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα – καθημερινές συμπεριφορές που οικοδομούν την ειρήνη. Αφού τα εντοπίσετε μέσα στο κείμενο, να τα γράψετε με δικά σας λόγια. (2,5 μον.)
2. Να χωρίσετε το κείμενο σε δύο νοηματικές ενότητες, να γράψετε την αρχική και την τελική φράση της καθεμιάς και να τους δώσετε από έναν τίτλο. (2,5 μον.)

3. Να χαρακτηρίσετε τις υπογραμμισμένες προτάσεις του κειμένου ως προς το είδος τους και το συντακτικό τους ρόλο. (2,5 μον.)

4. α) Να γράψετε ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ανάλογα με τη σημασία που έχουν στο κείμενο: (1,5μον.)

σπουδαίο
ευχάριστα
οικοδομείται

β) όμως, νόμος: να βρείτε ένα παρώνυμο για καθεμιά λέξη και να γράψετε μια φράση για το καθένα. (1 μον.)

Γ'. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ:

Να γράψετε ένα κείμενο 300 περίπου λέξεων, όπου θα αναπτύσσετε τις αρνητικές συνέπειες του πολέμου σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης και πολιτισμού. (10 μον.)

